

METROPOLITAIN

Les Délices de Ginette

Les Délices de Ginette
Les Délices de Ginette

LES DÉLICES de Ginette

LES DÉLICES de Ginette
FLAMME D'ÉTÉ

MATTHIJS VAN NIEUWKERK
ROB KEMPS
CHANSONS!

MATTHIJS VAN NIEUWKERK
ROB KEMPS
CHANSONS!

OP ZOEK NAAR HET FRANSE LIED
DOOR DE STRATEN VAN PARIJS

SOMMAIRE

PARIS

Carte de Paris	16
Eerste keer in Parijs: Eiffeltoren	18
Eerste keer in Parijs: Chez Marion	20
Appjes!	28
Ontstaan van het chanson: Pont Neuf	31
Het Grote Chansonboek	35
De moeder van het chanson: Édith Piaf	42
De kleindochter van Piaf: Barbara Pravi	48
Mijn Parijs: Rob	53
Koningin van de nacht: Patachou	56

L'AMOUR

Carte de Paris	60
Romantisch Parijs	62
Icoon van de Franse muziek: Serge Gainsbourg	70
5 bis Rue de Verneuil: Kempsbourg	76
Het Grote Chansonboek	83
Dansez maintenant: Dave	89
Bezoek aan Dave	94
Dave over <i>CHANSONS!</i>	96
Lijstjes!	98
Tempel van het chanson: Olympia	100
Speech Macron: Dichters sterven nooit	105
Le meilleur: Jacques Brel	113
Koningin van de nacht: Juliette Gréco	120

JOIE DE VIVRE

Carte de Paris	124
Koningin van Montmartre: Dalida	127
Bezoek aan Orlando	132
Mijn Parijs: Matthijs	136
La deuxième fois: Parijs	138
Het Grote Chansonboek	149
De mooiste stem: Aznavour	157
Kleine bedevaart: Winter en kitsch	162
Graf Aznavour: Montfort-l'Amaury	165
Lijstjes!	166
Koningin van de nacht: Barbara	168

MÉLANCOLIE

Carte de Paris	172
Virtuoos tekstdichter: Georges Brassens	174
Tempel van de linkeroever: Théâtre Bobino	181
Appjes!	184
Begraafplaats Père-Lachaise	186
Père-Lachaise: Magic Man	189
Het Grote Chansonboek	197
Bezoek aan Charles Dumont	202
Ode aan Renaud	207
Chef d'équipe: Parijs is nog ver	213
FIN	217
Spotify-playlist: <i>CHANSONS!</i>	219
Verantwoording	220
Colofon	224

VOORWOORD

HET IS ZO SNEL VERTELD: januari 2021. Rob Kemps wint *De slimste mens* en is diezelfde avond te gast bij de talkshow *Op1*. En ik toevallig ook. Ik kom wat ketelmuziek maken voor mijn nieuwe programma *Matthijs Gaat Door*. In de visagie staat hij ineens achter me. We maakten kennis. Ik feliciteerde hem. Hij zei dat hij mijn, bescheiden verkochte, boekje over Aznavour met plezier had gelezen. We zongen er even later al behoorlijk op los. Twee wildvreemde mannen. Twee weken later nodigde ik Rob uit in mijn eigen programma, om te praten over ons tedere gevoel voor het chanson in het algemeen en zijn held Jacques Brel in het bijzonder.

De telefoon stond na deze uitzending in vuur en vlam. Ook BNNVARA belde. Meer graag. Niks liever.

We namen een paar maanden later voor vier weken onze intrek in een hotel in Parijs en gingen met een klein cluppie op pad. Pim, Pim, Benny,

Rob, Rob en ik. En onze *one and only* super-chef d'équipe Dirk Jan. Na afloop waren we vrienden voor het leven. Maar toen moest het nog uitgezonden worden. Zou er iemand zin hebben in Franse liedjes? We hadden echt geen idee. Ik schrijf dit voorwoord inmiddels in de grote luxe van het besef dat we heel veel mensen een plezier hebben gedaan. En jij die dit leest was er vast een van.

Dank jullie wel! Veel plezier met dit boek. Ik hoop dat het een lekker dessert is bij onze serie. Zo gloeien we samen nog even na. En als laatste zin in dit voorwoord wil ik dit per se opschrijven: dank je Rob Kemps, lieve geweldenaar.

Matthijs

Matthys

gaat door

VOORWOORD

CHANSONS! was een geweldig avontuur. Ik heb er superveel plezier aan beleefd en het heeft me veel gebracht. Allereerst moet ik Matthijs daarvoor bedanken. Want als ik zelf naar de NPO was gestapt en had gezegd: ‘Ik ben Rob Kemps en ik wil een programma maken over Franse chansons, met name uit de jaren vijftig en zestig’, dan was ik in een busje afgevoerd. Dan had ik nu ergens in een dwangbuis gezeten.

Ik heb Matthijs leren kennen in de schmink bij *Op1* en dat heeft grote gevolgen gehad. Want nog geen vier, vijf maanden na onze eerste ontmoeting liepen we door Parijs en waren we aan het filmen. Wat ik heel erg waardeer is dat Matthijs mij de ruimte heeft gegeven. We hadden weinig voorbereid. Matthijs gooide vaak iets op: ‘Rob, waar staan we?’ of ‘Rob, hier zijn we dan’. En dan kon ik lekker gaan vertellen. Dat liep vanaf moment één al best wel goed en na een dag of drie hadden we het echt te pakken in mijn beleving.

We hadden een goede chemie samen, dat gevoel had ik al aan tafel bij *Matthijs Gaat Door*. Natuurlijk weet ik dat wij een verrassend duo zijn, en ik snap dat dat voor televisie leuk is (zonder mezelf te overschatten). Maar de kracht van het programma is dat het écht is.

Toen ik in 2010 op kamers zat in Parijs, had ik natuurlijk nooit kunnen vermoeden dat ik elf jaar later terug zou komen voor een tv-serie. We zijn bijna vier weken in Parijs geweest. Matthijs en ik hebben veel momenten gedeeld, zowel voor als achter de camera, waardoor ik hem heb leren kennen. En daar ben ik erg dankbaar voor, want ik mag wel zeggen – zonder klef over te willen komen – dat er een bepaalde vriendschap uit is ontstaan. In Matthijs heb ik iemand gevonden met wie ik de liefde voor het chanson kan delen. De hele ploeg waar we het programma mee hebben gemaakt, onder leiding van onze geweldige chef d'équipe Dirk Jan Roeleven, ging er vol

voor. Na afloop hebben we aan een lange tafel in een restaurant in Amsterdam met z'n allen de eerste aflevering zitten kijken. Het was op een vrijdagavond, toen het programma op tv werd uitgezonden. Er is opgesprongen, er is gedanst, gezongen, geroepen, gelachen en gehuild. Daar werd weer eens bevestigd met hoeveel bezieling iedereen aan dit programma heeft meegewerkt. Ik denk dat dat uniek is.

Dat er naar aanleiding van de serie nu dit mooie boek is uitgekomen, daar ben ik hartstikke trots op. Wie had dat nou gedacht? Een serie met Matthijs van Nieuwkerk en daarna nog een boek. Waar houdt het op?

Ook dit boek is met liefde gemaakt, met geweldige foto's – en dat wil ik even benoemen – van Floris van Bergen. We hebben hem een dag mee op sleeptouw genomen en dat er dan zulke foto's uitkomen... We hebben misschien twee of drie keer geposeerd en de rest is gewoon uit de losse pols gemaakt.

Dit boek is een bekroning van het tv-programma. Voor mij persoonlijk is het een tastbare herinnering en voor de lezer is het leuk om nóg iets meer over de serie en over het Franse chanson te weten te komen.

De missie van Matthijs en mij – hij noemde ons zo mooi 'wapenbroeders' – was om te laten zien en horen wat wij mooi vinden, in de hoop dat ons enthousiasme aanstekelijk is en het chanson weer een beetje op de kaart komt te staan. Een leuke bijkomstigheid voor mij is dat ik een ontzettende fan ben van Renaud en dat ik Matthijs, die hem nog niet kende, op zijn spoor heb gezet. Aan de andere kant heeft Matthijs bij mij Bourvil onder de aandacht gebracht en die luister ik nu weer regelmatig. Ondanks dat we vier afleveringen hebben gemaakt, stopt het voor ons nooit. We blijven elkaar aansteken met nieuwe en oude ontdekkingen. En we hebben afgesproken dat we ieder jaar naar Parijs gaan. Met of zonder camera.

Rob

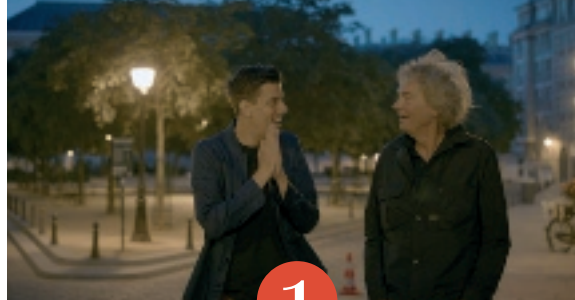

PARIS

*'Ik geloof niet dat er een stad op de wereld is
die meer bezongen is dan Parijs'
— Matthijs*

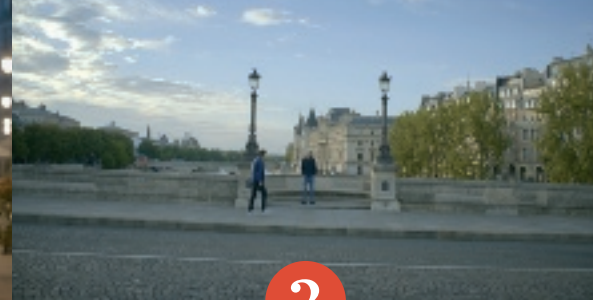
CARTE DE PARIS

1

Vijf uur 's ochtends, Place Dauphine, 75001

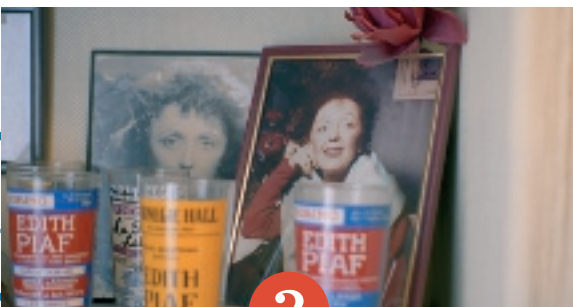
Bekend van het liedje 'Il est cinq heures,
Paris s'éveille' van Jacques Dutronc

2

Pont Neuf, 75001

Hier is rond 1600 het chanson ontstaan

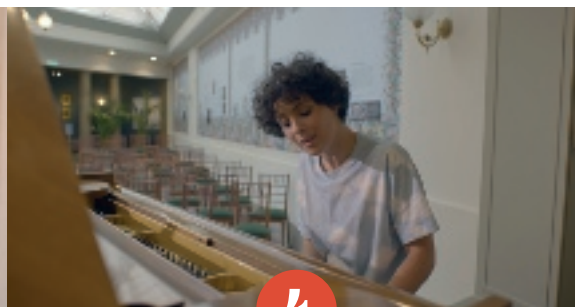

3

Musée Édith Piaf,

5 Rue Crespin du Gast, 75011

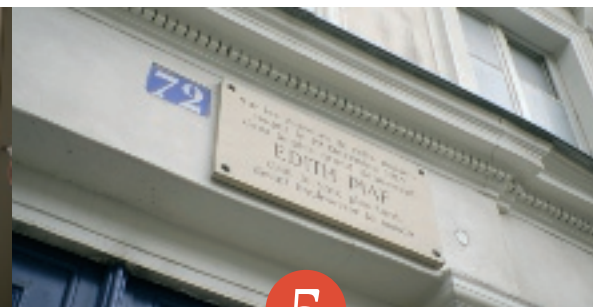
Hier woonde Édith Piaf een kleine
twee jaar, voordat ze beroemd werd

4

Musée Jean-Jacques Henner, 43 Avenue de Villiers, 75017

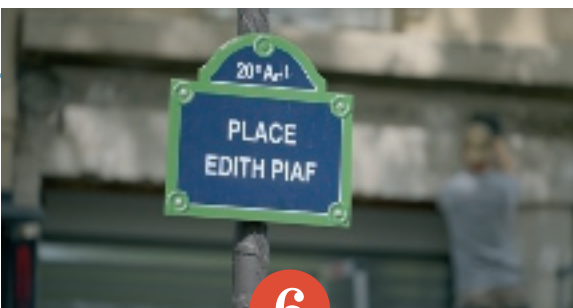
Privéconcert van Barbara Pravi

5

72 Rue de Belleville, 75020

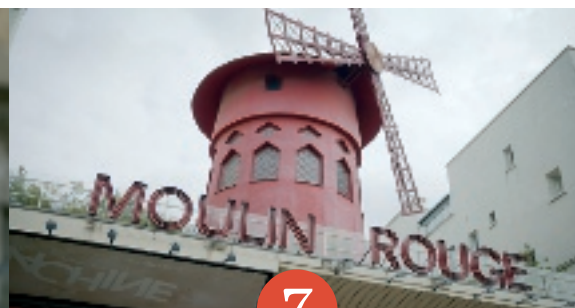
Hier werd Édith Piaf op straat geboren

6

Place Édith Piaf, 75020

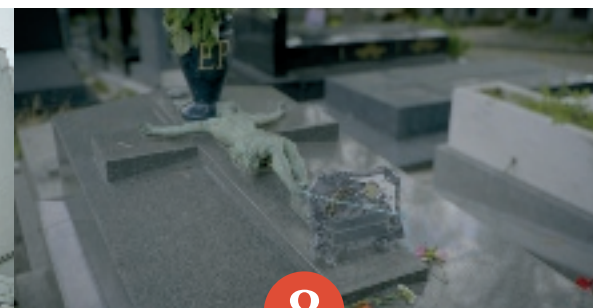
Op dit plein zit ook Bar Édith Piaf

7

Moulin Rouge, 82 Boulevard de Clichy, 75018

Hier zwierf Édith Piaf als puber door de straten

8

Père-Lachaise, 16 Rue du Repos, 75020

Graf Édith Piaf

EERSTE KEER IN PARIJS

EIFFELTOREN

WANNEER ZAL HET GEWEEST ZIJN? Ik was denk ik negen of tien jaar. We gingen naar Zuid-Frankrijk, naar het plaatsje Léon, iets onder Bordeaux. Onze vaste bestemming. De camping lag aan een spiegelglad meertje, daar konden we eindeloos in lopen zonder dat het diep werd, even verderop donderde en denderde de Atlantische Oceaan, waar we vaak waren maar zelden het water in mochten. Rode vlag. Op de weg terug naar Nederland legden we onze Kip-caravan aan in Bois de Boulogne. De eerste keer Parijs! Daar was een camping. Ik herinner me eigenlijk alleen de lange rij voor het tandenpoetsen. Daar stonden we dan. Michiel, Jacqueline en ik. Borsteltjes in de hand. En de volgende dag natuurlijk naar de Eiffeltoren. Ik durfde als enige niet omhoog, mateloze hoogtevrees, toen al. Daarover nog even het volgende: toen mijn vrouw dertig jaar later veertig werd, wilden wij dit vieren in het sterrenrestaurant Le Jules Verne, op de eerste

verdieping van de Eiffeltoren, we hadden er een jaar voor gespaard. Die avond bleek dat de enige manier om boven te komen een hele chique glazen buitenlift was. Een attractie. Slecht nieuws. Toen we boven aankwamen en de livreur ons bij de lift welkom wilde heten, lag ik volkomen out in de hoek van de glazen cilinder. Er zijn avonden beter begonnen.

EERSTE KEER IN PARIJS

CHEZ MARION

OP MIJN ACHTTIENDE werkte ik bij de friettent van Jos in Best. Een van de jongens die daar werkte was Robert. Zijn moeder Marijke fotografeerde. Zij had mij bij een playbackshow gefotografeerd en op een avond ging ik bij hen op zolder naar het resultaat kijken. Ze hadden muziek opstaan waar iedereen maar met een half oor naar luisterde. Maar opeens hoorde ik iets wat ik nog nooit had gehoord. Zonder er al te dramatisch over te doen zou je kunnen zeggen dat het was alsof ik door de bliksem was getroffen. ‘Wie is dat, die daar zingt?’ vroeg ik. Marijke wist het ook niet. Ze ging voor me in het vakje van de tuner kijken en zei: ‘Jacques Brul, of zoiets. O nee, het is Brel, ik las het verkeerd.’ Dank je wel Marijke, zonder dat moment was ik misschien nooit met hem in aanraking gekomen. Dat zou behoorlijk balen zijn. En misschien zou mijn leven wel heel anders gelopen zijn. Want Brel was voor mij op dat moment een

unieke ervaring. Ik voelde gewoon dat dat iets heel bijzonders was. En door Brel ben ik later ook naar Parijs gegaan en heb ik die stad leren kennen.

ZONDER ER AL TE DRAMATISCH OVER
TE DOEN ZOU JE KUNNEN ZEGGEN DAT
HET WAS ALSOF IK DOOR DE BLIKSEM
WAS GETROFFEN

Het bovenstaande vond ergens in 2003 plaats en Brel is overleden in 1978. Hij was, hoe treurig het ook klinkt, door het grote publiek al een beetje vergeten en de kans dat ik met zijn chansons in aanraking zou komen, was dus redelijk klein. Maar op die avond gebeurde het dus en ik was compleet verkocht. Toen ben ik alles over hem gaan opzoeken en op YouTube zijn muziek gaan beluisteren. Ik ging in die tijd vaak biljarten bij

café Amicitia in Best en daar was een gast die een nummer van Julien Clerc aanvroeg, ‘Ce n’est rien’. Een heel vrolijk deuntje en dat vond ik ook heel mooi. Hij vroeg of ik van Franse chansons hield. ‘Ik heb thuis een hele collectie,’ zei hij. ‘Als je de volgende week weer komt, dan brand ik wel een cd’tje voor je.’ Een week later kwam hij inderdaad met een cd aan met nummers van Aznavour, Brel, Sardou, veel commerciële hits, maar ook een paar echte chansons. Er ging een wereld voor me open.

ALS ER EEN NUMMER VAN AZNAVOUR
WERD GEDRAAID DAT IK NOG NOOIT HAD
GEGHOORD, DAN VOND IK HET WEL MOOI
EN VOELDE IK HET WEL, MAAR ER
ONTBRAK TOCH IETS AAN

De man die voor mij dat cd’tje brandde – hij heet ook Rob – begon een jaar daarna zelf ook een kroeg, het Knooppunt Café in Best. En met hem ging ik na sluitingstijd dan altijd naar chansons luisteren. Dan zaten we lekker nog wat na te pilsen en draaiden we al die Franse helden. Op het eind draaiden we dan ook nog wel eens Eddy Wally. Om de druk eraf te halen, zal ik maar zeggen. Op een gegeven moment was ik zo vertrouwd geraakt met het werk van Brel dat ik in de kroeg nummers als ‘Bruxelles’ en ‘Madeleine’

gewoon mee ging zingen. En dat ging best lekker. Maar ik wist niet wat ik zong. We zetten gewoon die plaat op en ik had het zo vaak gehoord dat ik alles mee kon doen. Maar dus zonder dat ik wist waar het over ging.

De jaren daarna draaide ik iedere dag chansons. Ik bleef ze ook in de kroeg zingen. En door een boek dat ik van mijn vader had gekregen – met de vertaalde songteksten van Brel – wist ik nu ook wat Brel zong. Het vervelende was: als ik iets nieuws hoorde, wist ik niet waarover het ging. Daar baalde ik van. Als er een nummer van Aznavour werd gedraaid dat ik nog nooit had gehoord, dan vond ik het wel mooi en voelde ik het wel, maar er ontbrak toch iets aan. En toen dacht ik: wat zou het toch leuk zijn als het wel in één keer binnen zou komen, dat ik direct zou begrijpen waar het over ging. Als je een tekst van Cornelis Vreeswijk hoort, dan komt die direct binnen. Dat wil zeggen: als hij in het Nederlands zingt. Maar als hij in het Zweeds zingt, is het net zo mooi, maar dan begrijp je het toch niet. Dus toen besloot ik Frans te gaan leren. Ik was al wel een paar keer een weekend naar Parijs geweest, daar had ik onder andere Père-Lachaise ontdekt en al die beroemdheden die daar begraven zijn. Hoe gaaf zou het zijn om daar een tijdje te gaan zitten, Franse les te nemen en tegelijkertijd die stad verder te ontdekken? Ik had in Nederland al wel eens zo’n avondcursus Frans gevolgd, maar

CHEZ MARION

je gaat na afloop de deur uit en gaat voetballen en friet bakken en dan praat je weer Nederlands. Voor je het weet ben je alles weer kwijt. Dus ik heb via internet uitgezocht waar je in Parijs een kamer kon huren en wat voor mogelijkheden er waren om een cursus Frans te volgen.

Ik was inmiddels 24, woonde op mezelf, maar mijn vader was en is nog steeds een van mijn beste vrienden. Toen ik met mijn Parijse plan bij hem kwam, zei hij direct: 'Als dat serieus is, kan je dat beter doen dan in de kroeg zitten en voetballen, dus hier heb je van mij duizend euro als bijdrage in de kosten.' Dat vond ik een fijne geste. Met het tonpraten had ik zelf ook best wat verdiend, dus ik had bij elkaar voldoende om het aan te durven. Nou moet ik voor de niet-Brabanders misschien eerst even uitleggen waar we het eigenlijk over hebben. Tonpraten is een stukje Brabants erfgoed. Wikipedia noemt het 'een gebruik voorafgaand aan en tijdens carnaval, waarbij de tonprater een typetje speelt in een op een podium geplaatste ton en daarbij grappen in het plaatselijke dialect maakt'. Feitelijk helemaal juist, maar het is vooral een bindmiddel voor de plaatselijke en regionale samenleving.

Van tevoren ben ik nog een keer met de bus naar Parijs gegaan om daar alles voor te bereiden: kamer, cursus, Navigo (metropas) en al dat soort zaken. In juni vertrok ik echt. Ik had me voor-

Het huis van hospita Marion, links het kamertje van Rob

genomen om in ieder geval tot eind augustus te blijven en in die tijd elke dag met de Franse taal bezig te zijn. Ik had het geluk dat ik een geweldig woonadres vond: bij Marion en haar Chinese man Aken. Marion kwam uit Amsterdam en woonde al meer dan dertig jaar in Parijs. 'Als je hier komt wonen, praten we alleen maar Frans,' had ze tegen me gezegd, 'want je komt uiteindelijk om de taal te leren.' Dus toen ik me daar de eerste dag meldde, begon ik haar in hartstikke krom Frans uit te leggen hoe de busreis was gegaan en hoe blij ik was dat ik er was, enzovoort. Toen zei ze tegen mij: 'Kom maar binnen, drink even wat en we praten de eerste twee dagen nog

gewoon Nederlands. Dan kan je even aan alles wennen en daarna gaan we Frans praten.' Want ze wilde natuurlijk ook wel dat ik mijn verhaal even goed kwijt kon. Ze hadden een schitterend huis op de grens van het negentiende en het twintigste arrondissement en behalve ik woonde er nog een Nederlandse student, die voor het gemak ook Rob heette.

**'KOM MAAR BINNEN, DRINK EVEN WAT
EN WE PRATEN DE EERSTE TWEE DAGEN
NOG GEWOON NEDERLANDS'**

We zaten allebei op de tweede verdieping en hadden samen een klein badkamertje en ieder een redelijk ruime kamer. Dus daar heb ik me geïnstalleerd. Ik had een foto bij me van mijn opa en oma van toen zij zestien en zeventien waren en die heb ik op het nachtkastje gezet. Dan werd het toch een beetje thuis. Zo begon mijn bestaan in Parijs.

